

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á lögum um útlendinga, nr. 80/2016 (dvalarleyfi) [DMR25110093]
Ráðuneyti	Dómsmálaráðuneyti
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	12. nóvember 2025

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifaþáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifaþættir á fjárhag ríkissjóðs.

Hvaða fjárhagsgreining, rekstraráætlanir, reiknilíkön eða önnur áætlanagerð hefur farið fram við undirbúning fjárhagsmatsins?

- Helstu forsendur sem áætlanir byggja á og næmni niðurstaðna fyrir frávikum.
- Eru fjárhagsáhrif tímabundin eða varanleg?
- Skorður sem eru settar fyrir útgjöldum og hvatar sem geta haft áhrif á útgjaldaþróun.
- Aðskilin umfjöllun um brúttóáhrif á tekjuhlið og gjaldahlið en einnig tilgreind nettóáhrif á afkomu.

2. Tekjubreytingar.

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.

3. Útgjaldabreytingar.

Frumvarp það sem hér um ræðir er liður í því að styrkja og bæta gæði við vinnslu dvalarleyfa. Gert er ráð fyrir tilteknum breytingum á ákvæðum laga um útlendinga sem snúa að útgáfu dvalarleyfis og skilyrðum fyrir útgáfu slíkra leyfa. Markmið breytinganna er að samræma framkvæmd og lagaumgjörð dvalarleyfa við Norðurlönd. Þá er stefnt að auknu öryggi í formi mats á öryggisþáttum og aðflutningsáhættu umsækjanda eftir atvikum. Mun það kalla á þjálfun starfsmanna á leyfasviði Útlendingastofnunar og að byggð verði upp þekking þar í samstarfi við lögreglu og aðra fagaðila. Gert er ráð fyrir að slíkt muni rúmast innan fjárheimilda stofnunarinnar.

Nú þegar stendur yfir umtalsverð vinna að stafrænum umbótum og innleiðing á nýju tölvukerfi hjá Útlendingastofnun en ekki liggur fyrir á þessum tímamarki hvort að fyrirhugað frumvarp kalli á auknar kröfur til þeirrar vinnu. Leita þarf leiða til að tryggja að, verði frumvarpið að lögum, muni innleiðing þess ekki raska ekki innleiðingu á fyrrgreindu tölvukerfi eða seinki henni.

4. Eignabreytingar.

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum.

5. Aðrir áhrifaþættir varðandi ríkisfjármál.

- a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum.
- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál.
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs.
Gjaldskrá Útlendingastofnunar tekur mið af lögum um aukatekjur ríkissjóðs.
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur.
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi.
- f) Opinber innkaup og útboð.
- g) Eignaumsýsla ríkisins.
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna.
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

- 1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:**
 - a) í gildandi fjárlögum
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
- 2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?**
- 3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu? Nei**

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

- 1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.**
- 2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnáætlun? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?**
– Sjá leiðarvísinn „Grunnmat á eftirlitsreglum“
- 3. Samkeppnisskilyrði.**

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).
- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).
- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).
- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.**
Ekki er talið að frumvarpið hafi áhrif á fjárhag sveitarfélaga.
2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.
3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011.
4. **Áhrif á byggðalög.**
5. **Áhrif á frjáls félagasamtök.**
6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna.**
Liggur ekki fyrir á þessari stundu
7. **Áhrif á lýðheilsu.**
8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.**
9. **Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.**
10. **Áhrif á stjórnáslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.**
Frumvarpið verður unnið í samráði við Útlendingastofnun og er gert ráð fyrir að frumvarpið hafi bæði jákvæð áhrif á verkefnaálag en að sama skapi setji auknar kröfur á stofnunina hvað varðar vinnslu umsókna.
11. **Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.**
Liggur ekki fyrir að svo stöddu.
12. **Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.**

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. **Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag.**

Þær breytingar sem lagðar verða til í frumvarpinu eru taldar hafa óveruleg fjárhagsáhrif á ríkissjóð. Fyrirséð útgjöld sem falla til eru vegna þjálfunar á starfsfólki og eru þau talin rúmast innan fjárheimilda Útlendingastofnunar.

- 2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á.**
- 3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat).**

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

- 1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?**
- 2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?**
- 3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?**